

ואנשי קדש תהיו לי, ובשר בשדה טרפה לא תאכלו, לכלב תשלכנו אתו

רש"י

אף הוא ככלב או אינו אלא כלב כמשמעו ת"ל בנבלה או מכור לנכרי ק"ו לטרפה שמותרת בכל הנאות א"כ מה ת"ל לכלב למדך הכתוב שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה שנאמר ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו אמר הקב"ה תנו לו שכרו

חקרי לב

סימן י"ט יש לחקור כמנהג העולם אם נמצא
 טריפה גזתחת ידו כעוף או בהמה
 מוכרה וכותנה לבו ואילו קרא פתיך וכשר בשדה טריפה לא
 תאכלו לכלב תשלכנו אותו וכו' ראיי קרא כשנטרפה אינה
 ראויה לבני שיהא מסרחת שיתכנה לכלב דוקא ולא לשאר
 בהמה חיה ועוף זה אינו

מנחת חינוך מצוה עג

וביזמא שם בתוס' מבואר דיש מצות עשה גבי טרפה להשליך לכלב... א"כ לפי זה האוכל טריפה עובר בלאו ועשה, וגם מצוה עליו בקום ועשה להשליך לכלב... והנה לא ראיתי למוני המצות שימנו מצות עשה זו... ולא ראיתי ג"כ לשום אחד ממוני המצוות שימנו למצות עשה בפני עצמה. אך ראיתי בפיוט אתה הנחלת במוסף יום א' דשבועות מביא שם טרפה להשליך ונבלה למכור... וצ"ע שלא דברו בזה ראשונים ואחרונים שתהיה מצות עשה בפני עצמה.

פיוט אתה הנחלת

אתה הנחלת תורה לעמך. וכאב את בן אותם יסרת: בימיך כתבת דברות חיים. ובאצבעותיך חקקת תוכחות מוסר: גדל ענשין ואזהרות הרבה. מצות עשה ומצות לא תעשה:

מגן אבות (אבות ב:א)

והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסידה, בא לומר, שאם תפסיד על ידי קיום מצוה, כגון שנפלה לו דליקה בשבת ואינו מכבה אותה, או הנותן טרפה לכלב, או המוציא הוצאות בקניית המצות וכיוצא בזה, או תתבטל מסחורתך, יותר תשתכר בשכרה בעולם הבא ואף בעולם הזה.

ראב"ע

וטעם לכלב. נפתח הלמ"ד. שהוא שומר שורך וצאנך. ואין ראוי לאכלו כי אם הכלב.

דעת זקנים

מאחר שהכלב מסר נפשו על הטרפה כשבה הזאב לטרופה לא תהיה כפוי טובה כנגדו שכשיהיה לך טרפה שתשליכהו אליו בשכר ששמרה עד עתה שלא נטרפה וגם שומר עוד האחרות כי כן דרך העולם להעמיד כלבים לשמור הצאן מן הזאבים

ספר חסידים

כי אין מדה רעה כמו כפוי טובה אפילו כנגד הבהמה אמרה תורה אל תהי כפוי טובה שנאמר (שמות כב ל) ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו לפי שהכלב עזר שהזאבים לא הביאו הבהמה ביער הרי נשאר לך החלב והעור לכך אל תהי כפוי טובה ותן לו הטרפה.

יסוד מורא פ"ב (ראב"ע)

ויש שהכניסו במצות מה שהוא רשות כמו לגר אשר בשעריך או מכור לנכרי וככה לכלב תשליכון אותו כי הטעם דבק עם ואנשי קדש תהיון לי. והנה בשר שנטרף איננו למאכלך רק לכלב השומר צאנך תשליכנו על כן נפתח למד לכלב...

דרכי תשובה יו"ד כט:ב

ומצואר מדבריו דאין זה לחיוב רק רשות ורחוק למר שנאין קדמון כזה נעלם ממט דברי המכילהא הג"ל ומן הסהם הבין הוא מדברי המכילהא שאיט בדרך ציווי רק בדרך רשות או שמאלא דברי חז"ל במקום אחר שמצואר כדבריו ואולי י"ל שצ"ל סמט כל הפוסקים והרמ"א דלא חשבו איתו לעשה מה"ת וס"ל שהיא רשות ול"ע

רש"י פסחים כב ע"א

אותו אתה משליך כו' כל איסורין. שנאמר בהן לא תאכל כגון זה, ומדאיצטריך קרא למשריה לא מצי למילף טעמא, דאי לאו אותו הוה אמינא קרא למצותיה איצטריך, שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה ונאמר במצרים לא יחרץ כלב לשונו, לפיכך הקפידה תורה ליתן שכרו ונכבד [שכר] הכלב מן העובד כוכבים שהנבלה ימכור לנכרי וטרפה לכלב

פנים יפות

ובאבן עזרא, לכלב תשליכון אותו, בפתח הלמ"ד, לכלב השומר את צאנו. נראה כוונתו, שכוונת התורה בזה להיתר הנאה, תרי"ד והיינו שמותר אפילו לכלב שמזונותיו עליו ונהנה ממנו. תרי"ה

משנה שבת קנו ע"ב

מחתכין את הדלועין לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים